

POLITIE ROTTERDAM.
Af d. Gevangenis we ze n.

Rapporteur is thans in dienst aan het Bureau
Rochussenstr aat 359.

R A P P O R T.

Ondergetekende , Nicolaas van den BERG, Brigadier van Politie te Rotterdam rapporteert het navolgende:

In het begin van de maand November 1943 was hij geplaatst als Ond. Luitenant bij de Afd Gevangeniswezen der Rotterdamsche Politie, gevestigd op de vierde en vijfde verdieping van het Hoofdbureau van Politie aan het Haagscheveer aldaar. Hij was als hoogste in rang onder den Kapitein-Directeur belast met de algemeene zorg en plaatsing en overplaatsing der arrestanten. Het meerendeel van die arrestanten bevonden zich daar voor vergrijpen tegen de maatregelen van den bezetter.

Op bovenvermeld tijdstip (rapporteur meent, dat dit op een Zaterdag was) kreeg hij van den hoofdbewaker (een agent) bericht, dat Hoffmann van de Sicherheitspolizei had opgebeld, dat er een gevaarlijken arrestant moest worden gehaald en dat goede maatregelen moesten worden genomen, dat deze niet zou ontvluchten. Dit bericht, kwam in den avond. Welke die arrestant was, wist rapporteur niet.

Toen de bewakers met dien arrestant van den Heemraadssingel aan het Haagscheveer arriveerden, leek het bericht van "gefahrlicher haftling" gewoon een bespottig. Het bleek een lange, op het oog uit zijn krachten gegroeide jongen te zijn van omstreeks 18 jaar, die bovendien in een zoodanigen toestand van uitputting verkeerde, dat hij bij het loopen ondersteund moest worden.

Rapporteur heeft het mogelijke gedaan voor de gezondheid van den jongen, die bleek genaamd te zijn: Willem SNOEK, geboren te Renkum. Daar rapporteur vermoedde, dat SNOEK mishandeld was en dus in zooverre voor de S.D. een belangrijke arrestant was, omdat hij geen organisatie of medewerkers wilde verraden, trad rapporteur met hem in verbinding en hoorde hij, dat den jongen ernstig leed was aangedaan door de S.D. mannen HOFFMANN en JANSSEN. Men had hem geslagen, getrapt, kromgesloten op zoodanige wijze, dat de eene arm op den rug, de andere vóór het lichaam zoodanig aan elkander waren geboeid, dat de boei zich tusschen de beenen bevond.. Op het gezicht van den jongen waren duidelijk sporen te zien van gepleegd geweld, hij was niet in staat zijn lichaam in opgerichte houding te houden, terwijl er om zijn polsen duidelijke teekenen waren, dat hij pijnlijk geboeid moest zijn geweest.

Toen ik er bij SNOEK op aandrang, om mij, rapporteur, in het belang van de Nederlandsche zaak in vertrouwen te nemen, ging hij hier aanvankelijk niet op in, doch nadat ik hem berichten had overgebracht van een anderen arrestant genaamd Schakels, deelde hij mij het navolgende mede:

dat hij zes dagen lang was opgesloten geweest in het S.D gebouw aan den Heemraadssingel O.Z.; dat hij bij de verhooren door de S.D. mannen HOFFMANN en JANSSEN ergerlijk was mishandeld, omdat hij geen mededeelingen wilde doen omtrent illegale zaken; dat hij na afloop van de verhooren werd opgesloten in het bekende celletje, dat zoo klein was, dat men er noch rechtop in staan kon, noch kon gaan zitten, terwijl hij dan bovendien was geboeid op bovenomschreven wijze; dat hij aan HOFFMANN en JANSSEN had medegedeeld, dat hij breuklijder was, doch dat dit door beide S.D. mannen met minachtend lachen was beantwoord; dat hij echter tot nu toe niets had verraden, doch bevreesd was, dat hij de verhooren op bovenomschreven wijze op den duur niet zou kunnen doorstaan.

Rapport N vd Berg over mishandeling Wim door SD'ers Hoffman en Ries Jansen blz 2

Rapporteur deed al het mogelijke, om SNOEK, die tot het uiterste overspannen was, tot kalmte te brengen. Het was zoo erg met hem, dat, toen rapporteur eens naar zijn cel ging, om even met hem te praten, hij SNOEK lijkbleek aantrof en hij zeide: "Als ik stappen naar mijn cel hoor komen, denk ik steeds, dat ik weer in verhoor moet! "

Rapporteur heeft steeds getracht, SNOEK zooveel moreel te sterken, dat hij zou blijven zwijgen. Het was toch immers bekend, dat er voor de arrestanten toch geen genade was, al bekenden ze wat hun door de S.D. ten laste was gelegd. Het kon voor hen en hun medewerkers den toestand slechts verergeren, als er gepraat werd. SNOEK is nadien nog enkele malen in verhoor geweest; toen hij op een keer van verhoor terugkwam, kreeg rapporteur de mededeeling, dat de cellulaire opsluiting van Snoek was opgeheven en hij in gemeenschap mocht verblijven met andere politieke arrestanten. Rapporteur was toen bevreesd, dat dit aan SNOEK was toegestaan als beloning voor "verraad" , als spreken in deze omstandigheden als "verraad" mocht worden betiteld, wat rapporteur ten sterkste zal bestrijden, daar hij te goed weet, welke mishandelingen er op de S.D.-bureaux werden toegepast.

Snoek verzekerde rapporteur echter, dat hij niets had gezegd; een half uur daarna bleek al, wat de reden was. SNOEK stond namelijk op de lijst van arrestanten, die den daaropvolgenden morgen werden weggevoerd naar VUGHT, het concentratiekamp. Hij verkeerde toen in een zoodanigen lichamelijken toestand, dat hij wel een stootje kon velen.

Rotterdam, 28 Februari 1946
De Brigadier van Politie:

(N.van den BERG)

In 1998 is dit rapport door Johan Snoek opgespoord in het Ministerie van Justitie, Den Haag. Het maakte deel uit van het dossier. "Ries Jansen".